

HELSINGIN YLIOPISTO
KÄYTTÄYTYMISTIETEELLINEN TIEDEKUNTA

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Thomas HPA:n Suomalaisen version validointitutkimus - Rakennevaliditeetti

Jari Lipsanen, yliopisto-opettaja (psykometriikka)
Käyttäytymistieteellinen Tiedekunta
Helsingin yliopisto

Tiivistelmä

Johdanto

Thomasin Henkilökohtaisen Profiilin Analyysi (HPA) on suosittu pakotetun valinnan kysely, jota käytetään erityisesti apuvälineenä erilaisissa organisaatioiden kehittämishankkeissa. Menetelmän teoreettinen tausta perustuu William Moulton-Marstonin tutkimukseen. Pakotetun valinnan menetelmät ovat suosittuja niiden teettämisen helppouden ja vastaamisen nopeuden ansiosta. Thomas HPA sisältää 24 osiota, joissa jokaisessa esitetään neljä adjektiivia, ja vastaajan on valittava näiden neljän joukosta se, mikä kuvaa häntä kaikkein eniten ja, mikä kaikkein vähiten. Vastaustapa perustuu näin ollen niin sanottuun osittaiseen järjestykseen, jolloin havaitut pisteet ovat ipsatiivisia (järjestysasteikkollisia, jolloin henkilön tuloksia verrataan häneen itseensä). Pakotetun valinnan kyselymenetelmissä perinteiset rakennevaliditeetin tarkasteluun käytetyt menetelmät eivät ole toimivia, sillä vastaustapa aiheuttaa havaittujen asteikkojen välille negatiivisen korrelaation, joka on kuitenkin ainoastaan vastaustavasta aiheutuvaa metodivaihtelua.

Menetelmät

Rakennevaliditeettia tutkittiin analysoimalla kaksi aineistoa vuosilta 2013 ja 2014. Vuoden 2013 aineisto sisälsi 4908 vastaajaa 148 yhtiöstä ja vuoden 2014 aineisto sisälsi 4681 vastaajaa 136 yhtiöstä. Rakennevaliditeetti tutkittiin käyttäen Thurstonin IRT-malleja, joiden on tutkimusten perusteella havaittu pystyvän huomioimaan ja korjaamaan metodivaihtelusta aiheutuvat ongelmat (Brown, 2010). Teoreettinen malli määriteltiin Thomas HPA:n koodausavaimen perusteella, eli se vastasi täysin käytettyä pisteytystä.

Tulokset ja pohdinta

Tulosten perusteella teoreettinen malli sopi hyvin havaittuun aineistoon [$\chi^2(101100) = 74759.18$, RMSEA=.034] joten Thomas HPA:n rakennevaliditeettia voidaan pitää hyvänä. Teoreettisen mallin sopivuus oli lisäksi samanlainen molemmissa aineistoissa. Tulosten perusteella annettiin myös suosituksia rakenteen edelleen kehittämiseksi.

Lähdeviitteet

Brown, A. (2010). How IRT can solve problems of ipsative data (Doctoral dissertation). University of Barcelona, Spain. Retrieved from <http://hdl.handle.net/10803/80006>

Avainsanat

Thomas HPA, Rakennevaliditeetti